

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра банківської справи

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

(підпис)

Д.е.н., професор Кузнєцова Л.В.

(прізвище та ініціали)

“ ”

2018 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»,
за магістерською програмою професійного спрямування
«Управління банками на фінансовому ринку»
на тему: **Забезпечення фінансової стабільності банків в сучасних умовах
розвитку фінансового ринку України**

Виконавець:

студент 6 курсу, групи бзф10м, ЦЗФН

Приходна Ксенія Володимирівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

— /підпис/

Науковий керівник:

— **Д.е.н., професор** —

(науковий ступінь, вчене звання)

Коваленко Вікторія Володимирівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

— /підпис/

ОДЕСА - 2018

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ПОЛОЖЕНЬ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВ.....	5
1.1 Основні теоретичні положення щодо розкриття сутності фінансової стабільності у розвитку банків.....	5
1.2 Індикатори фінансової стабільності банків.....	13
1.3 Методичні основи аналізу фінансової стабільності банків.....	17
Висновки до першого розділу.....	20
РОЗДІЛ 2. ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВ УКРАЇНИ.....	24
2.1 Основні тенденції розвитку вітчизняних банків у розкритті фінансової стабільності їх функціонування.....	24
2.2 Аналіз платоспроможності та капітальної стійкості банків.....	34
2.3 Аналіз ділової активності банків.....	43
Висновки до другого розділу.....	48
РОЗДІЛ 3. МАКРОПРУДЕНЦІЙНИЙ АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ.....	53
3.1 Індикатор фінансової стійкості банківської системи України....	53
3.2 Макропруденційне регулювання фінансової стабільності банківської системи України.....	57
3.3 Запровадження стрес-тестування банків для оцінювання стійкості банківської системи України.....	64
Висновки до третього розділу.....	71
ВИСНОВКИ.....	75
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	82
ДОДАТКИ.....	88

ВСТУП

Функціонування та розвиток банківської сфери в наш час відбувається за умов постійно змінюваної загальноекономічної та соціально-політичної ситуації. Це істотно впливає на надійність та фінансову стабільність банківських установ.

Актуальність теми дослідження. Забезпечення стабільного соціального та економічного поступу у післякризовий період вимагає реалізації стратегії соціально-економічних реформ, спрямованих на забезпечення базових конкурентних переваг вітчизняної економіки і оволодіння новими конкурентними перевагами, що виникають в результаті активних структурних зрушень світової економічної системи. Вирішити це завдання повною мірою можливо лише в умовах фінансової стабільності. Тому, ефективне управління і забезпечення власної фінансової стабільності є обов'язком та основним завданням кожного комерційного банку. Дослідженню фінансової стабільності банків привертають увагу багато вітчизняних та зарубіжних науковців та практиків, таких як: Дж. Ф. Сінкі, Р. Дж. Кемпбелл, Ю. С. Масленченкова, С. В. Науменкова, Л. П. Белих, М. З. Бора, О. Д. Заруба, Е. І. Гатаулліна, А. М. Мороз, М. І. Савлук, О. Д. Вовчак, О. В. Дзюблюк, В. П. Пантелеєв С. П. Халява, О. І. Барановський, Є. В. Склеповий, Л. Ю. Петриченко, О. Г. Головка, Л. О. Примостка, І. О. Лютий, М. Е. Хуторна, О. І. Білик, Н. І. Корецька, В. В. Лавренюк. Науковці вивчають окремі аспекти фінансової стабільності, аналізують інструменти її досягнення, обґрунтовують методологічні та організаційні засади забезпечення фінансової стабільності банків.

Метою дипломної роботи є дослідження фінансової стабільності банку в сучасних умовах розвитку банківської системи та розробка на цій основі рекомендації щодо забезпечення фінансової стабільності.

Завдання дипломної роботи. Для досягнення поставленої мети в дипломній роботі передбачено постановку та вирішення таких завдань:

- дослідити теоретичні положення сутності фінансової стабільності у розвитку банків;
- розкрити індикатори фінансової стабільності банків;
- охарактеризувати методичні основи аналізу фінансової стабільності банків;
- розкрити основні тенденції розвитку вітчизняних банків;
- проаналізувати платоспроможність та капітальну стійкість банків;
- проаналізувати ділову активність банків;
- розрахувати інтегральний індикатор фінансової стійкості;
- дослідити макропруденційне регулювання фінансової стабільності банківської системи;
- охарактеризувати макроекономічне стрес-тестування банків.

Об'єктом дослідження є процес забезпечення фінансової стабільності функціонування банків.

Предметом дослідження є теоретичні засади та методичні підходи забезпечення фінансової стабільності банків.

Методи дослідження. Методологічною основою проведення дослідження є системний підхід до вивчення процесів функціонування комерційних банків, а також ряд інших загальнонаукових і спеціальних методів, які дозволили здійснити комплексне дослідження фінансової стабільності та вирішити поставлені науково-прикладні завдання. Методика дослідження базується на спостереженні, характеристиці та вимірюванні об'єктивних економічних явищ, опрацюванні, аналізі та узагальненні отриманих результатів за допомогою статистичних, математичних методів.

Інформаційну базу дослідження склали дані нормативно-правових актів України та офіційних матеріалів Національного банку України; учбова література, яка присвячена оцінці фінансово-господарської діяльності банків; дані, що опубліковані в наукових роботах зарубіжних та вітчизняних вчених, періодичних виданнях, а також у звітності окремих українських банків.

ВИСНОВКИ

Впродовж останніх років стабільність банків є необхідною умовою антикризового розвитку економіки країни і забезпечення економічного зростання. Сучасні тенденції функціонування банків України супроводжуються дестабілізуючими процесами, зумовленими розгортанням дії системного ризику на світовому фінансовому ринку та внутрішньодержавними чинниками, що пов'язані з трансформаційними перетвореннями на політичному, соціально-економічному та фінансовому рівнях.

Стабільність банківської системи визначають як динамічну характеристику, яка виражається у здатності системи підтримувати рівновагу, протистояти ендегенним та екзогенним шокам та відновлювати стан у разі зовнішніх потрясінь. Фінансова система є стабільною, якщо вона здатна виконувати всі важливі функції в умовах дії різноманітних чинників, полегшує ефективний розподіл економічних ресурсів та управління фінансовими ризиками.

Національний банк України розбудовує систему забезпечення фінансової стабільності із урахуванням багатого зарубіжного досвіду. Функції центрального банку з підтримання фінансової стабільності полягають у проведенні аналізу та нагляду за фінансовою системою у цілому, визначенні системних факторів ризику, посиленні пруденційних вимог з метою здійснення впливу на учасників ринку. Відповідно до методології Міжнародного валютного фонду Національним банком України розраховуються дані за 12 основними та 10 рекомендованими індикаторами фінансової стабільності банківського сектору. Базовими фінансовими характеристиками рівня фінансової стабільності кредитної установи є: рівень її ліквідності, платоспроможності, капіталізації, якості активів та зобов'язань, збалансованості активів та зобов'язань за строками та валютою, дохідності та прибутковості, фінансової надійності та фінансової стійкості.

Основними негативними чинниками складного фінансового становища банків є: недостатній розмір капіталу, неякісна структура активів, низька платоспроможність і прибутковість, проблеми ліквідності, надто ризикова діяльність та невиважена кредитна політика. Залежність фінансової стабільності банку від внутрішніх і зовнішніх чинників зумовлює необхідність постійного системного регулювання банківської діяльності, оскільки лише за умови своєчасної об'єктивної оцінки ступеня їхнього впливу можна уникнути прийняття невірних управлінських рішень і передбачити погіршення фінансового стану банків.

При виробленні методології практичного аналізу фінансової стабільності центральні банки виходять з підходів, вироблених на рівні міжнародних фінансових організацій та з особливостей конкретної фінансової системи. Для оцінки фінансової стабільності важливо визначити здатність фінансової системи мінімізувати ризики, проаналізувати стан і динаміку розвитку окремих секторів ринку та діяльність учасників ринку, виявити їх взаємозв'язок і взаємовплив.

Комплексне оцінювання банківської системи передбачає розробку методичного підходу до визначення узагальненого індикатора фінансової стабільності на основі груп таких показників: ділової активності, ефективності діяльності, конкурентоспроможності та концентрації ринку, достатності капіталу, коефіцієнту надійності. Дослідження динаміки цих показників дає можливість ухвалювати адекватні рішення щодо регулювання банківської діяльності, прогнозувати розвиток та нівелювати вплив негативних чинників. Недостатній рівень капіталізації є однією з основних причин переведення банків до категорії проблемних. Неякісні активи, основними з яких є проблемні кредити, та «замороження» значних обсягів банківських активів призводить до зниження їхньої загальної ліквідності, значних збитків, підвищення рівня проблемності у діяльності банків. Нижчий ступінь довіри до оцінки якості активів банків перешкоджає розвитку інфраструктури фінансового ринку.

Для забезпечення фінансово стабільного розвитку банківської системи важливим є подолання негативних тенденцій у реальному секторі економіки, вдосконалення методології аналізу стабільності банків та чинників впливу на їх діяльність, переорієнтація політики на модель економічного зростання.

Основні чинники дестабілізаційного розвитку банків мають прояв через зміну економічних відносин в економіці, циклічність розвитку, наявність диспропорцій у структурі національної економіки, присутність асиметрії інформації на фінансовому ринку, фінансову глобалізацію та інтеграцію.

За умов глобальних викликів та нестабільності в Україні формуються нові умови роботи банків, пов'язані з процесом виводу неплатоспроможних банків із ринку, необхідністю виконання банками підвищених вимог до мінімального розміру власного капіталу та забезпечення його достатності. Загострюється конкуренція на ринку банківських послуг, пов'язана з дією не тільки внутрішніх, а й зовнішніх факторів. З метою збереження своїх конкурентних переваг комерційним банкам необхідно постійно нарощувати свій рівень капіталу та впроваджувати нові методики оцінки ризиків згідно з міжнародними стандартами банківської діяльності. За цих умов актуалізуються проблеми укрупнення банків та підвищення рівня їх капіталізації, вирішення яких можливе шляхом концентрації банківського капіталу.

За чотири роки кількість банків зменшилася на 99 одиниць, що було результатом скорочення банківської мережі України через внутрішні проблеми банків, фінансову кризу та нестабільність макроекономічної ситуації. Основні показники діяльності банківської системи України зменшилися. Причинами такої ситуації виступають: динаміка курсу національної валюти, скорочення кредитування фізичних та юридичних осіб. Підвищення показників капіталізації банків пов'язано з докапіталізацією банків.

В сучасних умовах на стабільність банківської системи в цілому та функціонування банківських установ зокрема впливає рівень конкурентоспроможності та концентрації ринку банківських послуг. За останні 5 років ринок з низькою концентрацією перетворився у висококонцентрований

ринок. На ринку здебільшого домінують три банки. Але, надмірний рівень монополізації може призвести донегативних результатів. За рівнем конкурентоспроможності Україна займає останні місця в більшості досліджень.

Національним банком України для регулювання банківської діяльності введені економічні нормативи діяльності банків, які є обов'язковими до виконання всіма банками. Нині доводиться констатувати високий рівень капіталізації банківської системи України: фактичне значення показника адекватності капіталу (Н2) майже вдвічі перевищує нормативне значення, хоча для деяких банків актуальним залишається завдання збільшення обсягів капіталу. Кредитування ускладнено наявністю значних обсягів проблемних кредитів. Банківська система України фактично втратила можливість кредитувати реальний сектор економіки при наявності ресурсів і надлишкової ліквідності. Причинами є різке погіршення індексу економічних настроїв населення і більш жорстка монетарна політика НБУ. Коли банки зіткнулися з проблемою жорсткого скорочення ліквідності, вони підняли ставки за позиками і встановили обмеження на нові обсяги кредитування. Серед основних факторів, що гальмують відновлення кредитування, виступають високий рівень невизначеності щодо подальшого економічного розвитку та обмежене коло надійних позичальників. Однією з проблем діяльності комерційних банків є виконання ними зобов'язань. Сукупний обсяг зобов'язань українських банків протягом останніх років скоротився. Величина депозитів населення й бізнесу у фондуванні українських банків зростає, але відбувається погіршення строкової структури пасивів. Виведення з ринку найбільш збиткових, недокапіталізованих банків з найбільш проблемним кредитним портфелем, що не дотримуються встановлених регулятором нормативів у світі, вважається єдиним способом зберегти життєздатність банківської системи країни. Аналіз ділової активності у частині активів та пасивів показав збільшення кількості банкрутств банків України, зменшення активності залучення коштів та міжбанківських кредитів вдвічі, на що вплинуло значне очищення банківської системи та збільшення недовіри населення до банків.

Для узагальнюючої комплексної оцінки було використано метод визначення інтегрального показника фінансової стійкості, який включав в себе багаторівневе агрегування обраних показників. За результатами дослідження фінансової стійкості за останні 5 років можна сказати, що, хоча і були присутні несприятливі тенденції зміни рівня ризиків банку, на 2018 рік, завдяки посиленій увазі наглядових органів, застосуванню розширеного набору інструментів моніторингу, спостерігається значне підвищення фінансової стійкості банківської системи.

В умовах підвищеної політичної та економічної нестабільності, збиткової діяльності та банкрутства багатьох банків України до сих пір важливого значення для підвищення ефективності та конкурентоспроможності банківської системи набуває дослідження шляхів забезпечення фінансової стійкості банківського сектору України, пошук сегментів банківського ринку, що мають достатній потенціал до стабілізації ситуації в банківському секторі України та вдосконалення державного регулювання банківської системи. Основну увагу слід приділяти її взаємодії із зовнішнім середовищем з погляду як досягнення цільової функції, так і можливих негативних впливів зовнішнього середовища на банківську систему і своєчасного вжиття адекватних регуляторних впливів. Макропруденційний аналіз – метод проведення постійного моніторингу, комплексного аналізу стану фінансової системи з метою забезпечення стабільного функціонування. Радою з фінансової стабільності запропоновано набір інструментів макропруденційної політики, що мають три напрями дії: кредитування, системний ризик та вразливість фінансової системи. В Україні вони використовуються з початку 2000-х років. Зараз політика НБУ спрямована на реалізацію ефективних інструментів макропруденційної політики.

Посилене регулювання світової банківської системи, на думку представників Базельського комітету, має убезпечити від світових фінансових та економічних криз. Упровадження нових вимог Базельського комітету є новим етапом у розвитку міждержавного регулювання банківської діяльності. У рамках Угоди про асоціацію з Європейським союзом Україна зобов'язалася

наблизити своє законодавство до європейського, зокрема запровадити регуляторний пакет CRR/CRD IV17, норми якого базуються на рекомендаціях угоди Базель III. Зараз НБУ адаптує регулювання та нагляд у банківській сфері України до визнаних міжнародних правил, в тому числі: зміна складових регулятивного капіталу, запровадження коефіцієнту левериджу, установлення буферів капіталу та нових нормативів ліквідності.

Важливим є також застосування макроекономічного стрес-тестування. При проведенні макропруденційного регулювання вважається одним із найдієвіших інструментів для виявлення детермінант фінансової нестабільності. Макроекономічне стрес-тестування допомагає визначити схильність до ризику окремих банків та схильність до ризику всієї банківської системи, що може викликати системні наслідки. Національний банк України проводить стрес-тестування на регулярній основі. За період 2014-2018 рр. кількість учасників стрес-тестування була різною. Діагностика виконання вимог до капіталізації встановила, що більше половини аналізованих банків потребують докапіталізації, деякі визнаються неплатоспроможними. Причинами є: високий рівень концентрації, наявність незадовільних позичальників, недостовірна інформація звітності. Ключова мета запровадження стрес-тестів є впевненість у готовності системи поглинати збитки, спричинені наслідками можливих макроекономічних шоків. Тому, НБУ з 2018 року запровадив щорічне оцінювання стійкості банківської системи.

Фінансова стабільність державних банків та банківської системи України в цілому неможлива без стабілізації макроекономічної ситуації в державі. Основними шляхами, що можуть вирішити більшість проблем повинні бути адміністративно-правові та економічні заходи макроекономічного та мікроекономічного характеру. Удосконалення законодавчої бази, політична стабільність держави, удосконалення системи нагляду та підходів НБУ щодо нормативів та фінансових показників дозволить покращити ефективність діяльності державних банківських установ та позитивно вплинути на стабілізацією всієї банківської системи України.

Загалом, не дивлячись на те, що українська економіка та банківська система протягом останніх років зазнавали впливу значних шоків зовнішнього політичного та внутрішнього структурно-економічного характеру, все ж таки на сучасному етапі в економіці України є позитивні тенденції до економічного зростання, спостерігається стабілізація роботи банківського сектору та розширення науково-технологічного та інноваційного потенціалу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Офіційний сайт Національного Банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua>
2. Публічна інформація НБУ у формі відкритих даних [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://beta.bank.gov.ua>
3. Хуторна М.Е. Теоретико-методологічні підходи до тлумачення фінансової стабільності макро- та мікрорівневих економічних систем [Текст] / М. Е. Хуторна // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка». – 2017. – Вип. 1 (49). - с. 295 – 303.
4. Унковська Т. Є. Системне розуміння фінансової стабільності: розв'язання парадоксів [Текст] / Т. Є. Унковська // Економічна теорія. – 2009. – Вип. 1. – с. 14-33.
5. Дзюблюк О. В. Фінансова стійкість банків як основа ефективного функціонування кредитної системи [Текст]: Монографія / О. В. Дзюблюк, Р. В. Михайлюк. – Тернопіль: Тернопільський національний економічний університет, 2009. – 316 с.
6. Головка О. Г. Фінансова стабільність розвитку банків [Текст] Автореф. дис. к.е.н. - 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит / О. Г. Головка. – Суми : ДВНЗ «Університет банківської справи Національного банку України», 2010. – 24 с.
7. Примостка Л. О. Макроекономічна рівновага та фінансова стійкість банків: теоретичний аспект / Л.О. Примостка // Фінанси, облік і аудит. – 2012. – № 20. – С. 148-155.
8. Пшик Б. І. Фінансова стабільність. Сутність та особливості прояву [Текст] / Б. І. Пшик // Вісник СевНТУ: зб. наук. пр. Серія: «Економіка і фінанси». —2013. – Вип. 138.
9. Лазня А. В. Зв'язок поняття «фінансова стабільність» із категоріями економічної науки [Текст] / А. В. Лазня // Проблеми і перспективи розвитку

банківської системи України: зб.наук. праць ДВНЗ «УАБС НБУ». – 2012. – Вип. 34. - с. 218-225.

10. Лютий І. О. Фінансова стабільність як основа розвитку банківських послуг [Текст] / І. О. Лютий, О.М. Юрчук // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: збірник тез доповідей VII Всеукраїнської науково-практичної конференції. Суми: УАБС НБУ. - 2004. – с. 29-34.

11. Зверяков М. І. Банківський капітал: вимоги Базеля III / М. І. Зверяков, В. В. Коваленко // Фінанси України. – 2011. – № 6. – С. 13-23.

12. Шпіка П. Питання фінансової стабільності в центральних банках [Текст] / П.Шпіка // Банки та банківські системи. - 2007. –Вип. 3. - с. 4-16.

13. Костогриз В. Г., Хуторна М. Е. Державні банки у системі забезпечення фінансової стабільності банківського сектору України [Текст] / В. Г. Костогриз, М. Е. Хуторна // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка». - 2018. - Вип. 1 (51). – с. 335-341.

14. Сидоренко О. Ю. Роль звіту про фінансову стабільність у діяльності центрального банку [Текст] / О. Ю. Сидоренко //Збірник наукових праць ДНВЗ «Українська академія банківської справи НБУ». - 2010. – с. 244 – 256.

15. Індикатори фінансової стабільності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>. - – офіційний сайт НБУ.

16. Зверяков М. І. Управління фінансовою стійкістю банків: підручник [Текст] / М. І. Зверяков, В. В. Коваленко, О. С. Сергеева. – Одеса: Видавництво «Атлант», 2014. – 485 с.

17. Ключко Л. А. Забезпечення фінансової стабільності банків в умовах фінансової кризи [Текст] / Л. А. Ключко // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – Вип. 10 (100).

18. Zvieriakov, M.I., Zavadska, D.V. Model of intensive innovative development: world experience of implementation and trends of formation in Ukraine // Naukovyi Visnyk NNU, 2018, No 5,155-166.

19. Наметкин Д. Н. Пути совершенствования механизма оценки качества активов банков для повышения финансовой стабильности в России

[Текст] / Д. Н. Наметкин // Проблемы и суждения. – 2017. – Вып. 7. - с. 25-30.

20. Прасолова С.П., Сініціг Р. С. Реорганізація банків як один із напрямів підтримки стабільності банківської системи та нарощування її потенціалу [Текст] / С. П. Прасолова, Р. С. Сініціг // Полтавський університет економіки і торгівлі. - 2017. – с. 133- 136.

21. Про спрощення процедур капіталізації та реорганізації банків [Електронний ресурс] : проект Закону України від 01.02.2017 р. № 6010. - Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=61037.

22. Примостка Л. О. Банківська система України: інституційні зміни та інновації [Текст] : кол. моногр. / Л. О. Примостка, М. І. Диба, І. В. Краснова. за заг. ред. Л. О. Примостки. - К.: КНЕУ, 2015. - 434 с.

23. Білик О. І. Проблеми та перспективи проведення реорганізації як способу оздоровлення банківської системи України [Текст] / О.І. Білик // Фінансовий простір. – 2015. – Вып. – 1 (17). – с. 25–32.

24. Коваленко В.В., Гаркуша Ю.В. Теоретичні та методичні підходи до оцінювання фінансової стабільності банківської системи [Текст] / В. В. Коваленко, Ю. В. Гаркуша // ВІСНИК НБУ. – 2013. - с. 35-40.

25. Барановський О. І. Банківська безпека: проблема виміру [Т]. / О. І. Барановський // Економіка і прогнозування (укр.). – 2006. – Вып. 1. – с. 7–26.

26. Вулфел Чарльз Дж. Энциклопедия банковского дела и финансов [Текст] / Чарльз Дж.Вулфел // - Самара: Корпорация «Федоров», 2000. - с. 559

27. Корецька Н. І. Концентрація банківського сектору України [Текст] / Н. І. Корецька // Зб. наук. пр. «Економічні науки». Серія «Облік і фінанси». – 2013. – Вып. 10 (37). - с. 74–79.

28. Банківська енциклопедія / [Арбузов С. Г., Колобов Ю. В., Міщенко В. І., Науменкова С. В.] / – К.: Центр наукових досліджень Національного банку України: Знання, 2011. – 504 с.

29. Корецька Н.І. Процес концентрації ринку банківських послуг України: оцінка та стратегії позиціонування [Текст] / Н.І. Корецька // Економічний форум. - 2014.– Вып. 1.

30. Карчева Г.Т. Ефективність та конкурентоспроможність банківської системи України [Текст]: монографія д-ра екон. наук / [Г. Т. Карчева, Т. С.

Смовженко, В. І. Міщенко та ін.]; за заг. ред. д-ра екон. наук Г. Т. Карчевої. – Київ: ДВНЗ «Університет банківської справи», 2016. – 279 с.

31. Нагорна О. В. Інвестиційна діяльність як особлива сфера банківської діяльності [Текст] / О. В. Нагорна, Ю. В. Василюк // Ефективна економіка. – 2017. – Вип. 7.

32. Науменкова С. Розвиток кредитування у посткризових умовах [Текст] / С. Науменкова, С. Міщенко // Банківська справа. – 2013. – Вип. 1. – с. 3–19.

33. Рейтинг стран мира по уровню восприятия коррупции [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.gtmarket.ru/ratings/corruption-perceptions-index/info>

34. Про банки і банківську діяльність [Електронний ресурс] : Закон України, затверджений Верховною Радою України від 07.12.2000 № 2121-III. - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.

35. Дзюблюк О. Актуальні проблеми розвитку банківської системи України [Текст] / О. Дзюблюк // Банківська справа. – 2016. – Вип. 1 (138). – с. 3–32.

36. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: minfin.com.ua

37. Індеси конкурентоспроможності країн за 2017-2018 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.imd.org>

38. Офіційний сайт антикорупційної організації Transparency International [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ti-ukraine.org>

39. Ремньова Л.М., Коваленко Л.О. Фінансовий менеджмент: Навч. посіб. - 2-ге вид., перероб. і доп. [Текст] / Л. М. Ремньова, Л. О. Коваленко.- К.: Знання, 2005. - 485 с.

40. Парасій-Вергуненко І. М. Аналіз банківської діяльності: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни [Текст] / І.М. Парасій-Вергуненко. - К.: КНЕУ, 2003. - 347 с.

41. Заїкіна О.О. Роль показників ділової активності в оцінці управління підприємством [Текст] / О. О. Заїкіна // Харчова промисловість. – 2008. – Вип. 7. – с.144-148.
42. Лавренюк В.В. Системно важливі банки та їх вплив на стабільність банківської системи [Текст] / Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук. - Київ – 2016.
43. Науменкова С. В. Трансформація ролі и функцій центральних банків в посткризовий період [Текст] / С. В. Науменкова, Б. В. Приходько // Економіка и банки. – 2014. – Вип. 1. – с. 7-15.
44. Науменкова С. В. Макропруденційний банківський нагляд та умови забезпечення його ефективності [Текст] / С. В. Науменкова, К. Ю. Цицик // Економіка розвитку. – 2014. – Вип. 4 (72). – с. 65-72
45. Методичні рекомендації щодо порядку проведення стрес-тестування в банках України [Текст]: Постанова Національного банку України від 06.08.2009 р. № 460. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>
46. Погореленко Н. П.. Роль національного банку України у забезпеченні стабільного розвитку банківської системи [Текст] / Н. П. Погореленко // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Карамзіна. Серія «Економічна» - 2017. – Вип. 97. - с. 57-76.
47. Науменкова С. В. Розвиток кредитування у посткризових умовах [Текст] / С. В. Науменкова, С. В. Міщенко // Банківська справа. – 2013. – Вип. 1. – с. 3–19.
48. Міщенко В. І., Бауман О. С. Система інструментів макропруденційного регулювання та їх використання в Україні [Текст] / В. І. Міщенко, О. С.Бауман // Наукові праці НДФІ.- 2016.- Вип. 4 (77). - с. 34-45
49. Гатаулліна Е. І., Маршук Л. М. Аналіз показників діяльності комерційних банків в Україні [Текст] / Е. І. Гатаулліна, Л. М. Маршук // Економіка і суспільство. – 2017. – Вип. 12. - с. 515-521.

50. Папаїка О., Косоков В. Банківська і ринкова ліквідність як індикатори фінансової стабільності в країні [Текст] / О. Папаїка, В. Косоков // Актуальні проблеми економіки. – 2014. – Вип. 6 (156).
51. Звєряков М. І. Антикризове управління фінансовою стійкістю банку в умовах економічних дисбалансів: монографія / М.І. Звєряков, О.М. Звєряков. – Одеса: ОНЕУ, 2015. – 418 с.
52. Литвин М. В. Світовий досвід упровадження міжнародних стандартів банківської діяльності [Текст] / М. В. Литвин // Вісник ДНУ. Серія «Світове господарство і міжнародні економічні відносини». – 2012. - Вип. 4. - с. 115-123.
53. Беляєва О.О. Базель II та особливості його впровадження в країнах центральної та східної Європи [Текст] / О. О. Беляєва // Економіка і регіон. – ПолтНТУ. – 2011. – Вип. 4 (31). - с. 155-161.
54. Коваленко В. В. Достатність капіталу у забезпеченні стабільності розвитку банків України [Текст] / В. В. Коваленко // Стратегічні пріоритети. – 2017. – Вип. 2 (43). - с. 73-80.
55. Звіт про фінансову стабільність. Грудень 2017р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua>